

Keuzegedrag van middelbare scholieren Slechte agrarisch imago is diep geworteld

Qompas, ontwikkelaar van digitale media voor studiekeuze en loopbaanoriëntatie, registreerde en analyseerde het keuzegedrag van havo- en vwo-leerlingen. ‘Dat het imago-probleem van de beroepssector ‘agrarisch’ behoorlijk diep geworteld is, blijkt ook uit de geringe belangstelling van profielkiezers voor deze sector’, schrijven de onderzoekers.

Twee onderzoeksrapporten belandden vlak voor de zomervakantie op de redactietafel. Het eerste, ‘Keuzegedrag profielkiezers 3 havo en 3/4 vwo’, analyseert het keuzegedrag van 35.000 bezoekers van Qompas Profielkeuze. Dit is een digitale gids voor profielkeuze en loopbaanoriëntatie voor scholieren in 3 havo

‘Landbouwopleidingen die in het buitenland ‘beroemd’ zijn krijg je in Nederland niet aan de man met ‘iets met landbouw’

en 3/4 vwo. Het tweede rapport is getiteld ‘Qompas Studeren 2004-2005’. Hierin wordt het keuzegedrag van ruim

150.000 bezoekers van de site studeren. qompas.nl nader bekeken.

Omdat het keuzegedrag van middelbare scholieren natuurlijk ook voor het groene onderwijs van belang is, worden de resultaten van beide analyses hieronder kort samengevat weergegeven.

Keuzegedrag

Voor wat betreft de keuze van scholieren voor eindexamenprofielen blijkt dat havisten het vaakst kiezen voor E&M (economie en maatschappij): bijna 40 procent, gevolgd door C&G (cultuur en maatschappij) met bijna 30 procent. N&G (natuur en gezondheid) volgt met ruim 20 procent en N&T (natuur en techniek) met ruim 10 procent. Vwo-scholieren kiezen eveneens het vaakst voor E&M (35 procent) en N&G (27 procent), maar dan komt N&T op de derde plaats met 22 en C&M met 16 procent. De verwachting voor het komend schooljaar is dat de belangstelling voor het profiel C&M op beide schooltypen zal dalen. Bij havo-scholieren zit de keuze voor het profiel N&G flink in de lift, terwijl dit profiel door vwo-scholieren juist minder gekozen zal worden. De vier populairste vakken bij de middelbare scholieren zijn achtereenvolgens biologie, Engels, geschiedenis en wiskunde. Duits en Frans staan helemaal onderaan in de ranglijst, direct gevolgd door Nederlands.

Economie en bedrijfskunde is verreweg de meest populaire studierichting. Op de tweede plaats volgen de technische en natuurwetenschappelijke studierichtingen. ‘Min of meer verrassend’, vinden de onderzoekers. Theologische studies staan veruit het minst in de belangstelling, maar ‘landbouw en natuurlijke omgeving’ al evenmin. Op de keuzelijst van favoriete sectoren behaalt godsdienst dan ook de laagste score, direct gevolgd door de sector agrarisch. Verre-

weg de meeste scholieren kiezen voor de sector commerciële economie, management en ondernemerschap. Tweede favoriet is de sector sociaal maatschappelijk. De sectoren onderwijs en gezondheidszorg medisch delen samen de derde plaats, waarbij de onderzoekers aantekenen dat de sector onderwijs in opmars is.

Analyse

Deze rapportage bevat ranglijsten van meest gebruikte zoekcriteria en van meest bekeken opleidingen en onderwijsinstellingen. Hoewel de studiekeuze website gericht is op havo- en vwo-scholieren die op zoek zijn naar een geschikte vervolgopleiding, blijkt bijna een kwart van de bezoekers afkomstig van andere opleidingen, vooral uit het mbo. Ook wordt de site vaker bezocht door vrouwelijke (bijna 60 procent) dan door mannelijke scholieren. De meeste gebruikers zijn scholieren in de leeftijd van 16 en 17 jaar (samen 61 procent). Scholieren van 18 vormen 17 procent van de studiekeuzesite, en scholieren van 15 13 procent. De site wordt nu jaarlijks zo’n 250.000 maal bezocht. Het rapport bevat allereerst een overzicht van meest bezochte onderwijsinstellingen. Die is niet objectief - want beïnvloed door de grootte van het instituut en hun presentaties op de site - en heeft dus geen voorspellende waarde. Zoekgedrag van scholieren laat daarentegen wél trends en ontwikkelingen zien. Het vaakst zoeken scholieren naar ‘iets met leiding geven’; het minst vaak naar ‘iets met land- & tuinbouw’. Dat was bij vorige ranglijsten ook al het geval en vormt dus geen verrassing voor de onderzoekers. ‘Landbouwopleidingen die in het buitenland ‘beroemd’ zijn krijg je in Nederland niet aan de man met ‘iets met landbouw’,” luidt hun commentaar. □

Een beetje pittig

Reacties van de profielkiezende scholieren op stellingen in het onderzoek geven een aardig beeld van hun motieven. 'Ik ben behoorlijk berekenend', bevestigt ruim 90 procent van de leerlingen, en 60 procent van hen 'wil later in ieder geval heel veel geld verdienen.' Van hun opleiding vinden ze in meerderheid dat die 'het liefst wel een beetje pittig' moet zijn (65 procent), en zeker niet dat 'een leuke studententijd belangrijker is dan de studie zelf' (slechts 19 procent). In meerderheid kiezen ze eerder voor praktijk dan

voor theorie (73 procent) en vaker voor 'doen' dan voor 'denken' (66 procent). Ook kiest een meerderheid van 55 procent ervoor om 'flink te zwoegen op moeilijke vraagstukken'. Veelzijdigheid blijkt eveneens te scoren bij de jongeren: 86 procent voelt zich aangesproken door 'een opleiding waarin verschillende richtingen gecombineerd worden'.

Uit de reacties op de stellingen door de jongeren op zoek naar een vervolgstudie blijkt dat de beroepsmogelijkheden een belangrijke rol spelen bij de

studiekeuze, terwijl ze tegelijkertijd aangeven nog niet goed te weten in welke beroepen/sectoren ze later werkzaam willen zijn. Dat geeft duidelijk aan, concluderen de onderzoekers, 'dat de informatieverstrekking over beroepen en met name de koppeling tussen studie en beroep nog veel ruimte voor verbetering laat.' Uit de stellingen die hun zelfbeeld toetsen, blijkt verder dat ze 'niet zuinig zijn met het waarderen van de hun zelf toegedichte capaciteiten.'